

Catherine Lillo
08-677 26 81, 070-988 51 21
catherine.lillo@energiforetagen.se

Datum
2016-09-07

Svenska kraftnät
cc: Energimarknadsinspektionen

Inspel till Svenska kraftnäts rapport "Redovisning av vissa frågor ang. tjänstehubbens utformning mm."

Energiföretagen Sverige är en branschorganisation, bildad av medlemmarna i Svensk Energi och Svensk Fjärrvärme. Vi samlar företag som producerar, distribuerar, handlar med och lagrar el, värme och kyla.

Svenska kraftnät (Svk) överlämnade en rapport till regeringskansliet gällande tjänstehubbens utformning den 1 juni 2016. Rapporten ses som en delredovisning då Svk avser att basera kravspecifikationen på de förslag som Energimarknadsinspektionen (Ei) redovisar i februari 2017. I rapporten anges delprocesser, så långt de hittills har klarlagts, vissa centrala vägval, såsom lagringsform av data, samt uppskattad tidplan och kostnader för implementering.

Energiföretagen Sveriges inspel

Energiföretagen Sverige ställer sig i grunden positiva till Svks arbete avseende marknadsprocesser och uppskattade tidplan. Vi har dock några kommentarer till rapporten främst gällande Svks förslag avseende ansvarsfördelningen mellan hubb och aktörer, hur hubbens utformning matchas med kommande författningsändringar samt framtida lagringsform.

Energiföretagen Sverige anser att det är viktigt att ha i åtanke att elmarknaden utvecklas i snabb takt bl.a. på grund av digitaliseringen och utbyggnaden av förnybara energikällor samt kommande regelverk på EU nivå. För att inte begränsa utvecklingen på marknaden måste hubben vara dynamisk och ta höjd för att snabbt kunna förändras i takt med marknaden.

Beskrivningen av roller och ansvar

Det är viktigt att roll- och ansvarsfördelning är tydligt definierade i den kommande elhandlarcentriska marknadsmodellen och tjänstehubben. Svk har gjort ett omfattande arbete med att försöka beskriva de olika rollerna. Energiföretagen Sverige anser dock att det finns behov av att klargöra vissa begrepp och att tydliggöra att utförande av uppgifter förutsätter visst ansvar.

Det är t.ex. oklart vilket ansvar begreppet "kontrollera" omfattar och vad som är skillnaden i ansvar mellan begreppen att "ha register", "tillgängliggöra" och "lagra" information. Dessutom, oavsett om informationen finns på flera ställen eller endast ett så måste man utreda ansvarsförhållanden för att avgöra vad som händer vid en tvist.

Avseende vad som är "master" i olika sammanhang anser Energiföretagen Sverige att man bör ha följande synsätt:

- Ur elnätsföretagens perspektiv är hubben inte master för elnätsföretagens information, master är respektive elnätsföretags "system". Hubben ska därför alltid ha exakt samma information som elnätsföretagen.
- Ur elhandelsföretagets perspektiv är hubben master för elnätsföretagets information.
- Ur elhandelsföretagets perspektiv är hubben inte master för elhandelsföretagets information, utan det är respektive elhandelsföretags "system". Hubben ska därför alltid ha exakt samma information som elhandelsföretaget.
- Ur elnätsföretagets perspektiv är hubben master för elhandelsföretagets information.

Ansvarsfördelning mellan hubb och aktörer

Införandet av en tjänstehubb är att likna vid en ny aktör på marknaden som Svk har i uppdrag att utveckla och driva. Därmed anser Energiföretagen Sverige att det är av stor vikt att tjänstehubbens ansvar i förhållande till respektive aktör klagörs.

Enligt Svk ligger ansvaret för riktigheten i den information som ligger i hubben hos aktörerna. Dessutom är det aktörernas ansvar att kontrollera riktigheten i de aggregeringar som utförs i hubben.

Energiföretagen Sverige anser att grundprincipen måste vara att i den mån hubben utför uppgifter på elmarknaden samt olika avräkningar så ska hubben (Svk) ta det ekonomiska och juridiska ansvaret gentemot de övriga marknadsaktörerna för att dessa uppgifter utförs på ett korrekt sätt.

Enligt Energiföretagen Sverige är det viktigt att Svk åläggs en skyldighet att vidmakthålla den information och data som aktörerna matar in i hubben så att denna inte förvanskas. Eftersom information kan tänkas ha olika tidsfrister för uppdatering i hubben kräver denna fråga mer analys.

I det fall hubben innehåller central lagring är det nödvändigt att klargöra vilket ansvar hubben har för att mätvärden och andra data är korrekta, samt längden på lagringstiden.

Vår bedömning är att rättigheter och förpliktelser mellan hubben och övriga aktörer ska regleras både i författning och i avtal, då det finns behov för aktörerna att kunna avkräva ett ansvar direkt av motparten om denna part brustit i någon av sina förpliktelser.

Lagringsform

Ett av de centrala vägvalen som måste göras avseende hubbens utformning är på vilket sätt data ska lagras. Svk har ännu inte tagit ett slutligt beslut kring denna fråga även om huvudinriktning i det fortsatta arbetet vilar på Swecos kostnadsnyttoanalys som förordar central lagring av mätvärden.

Det råder mycket diskussion i branschen kring lagringsfrågan men det är i många avseenden en otydlig bild av vad som egentligen menas med lagring dvs. vilken information som lagras var och för hur lång tid. Dessutom är det oklart vilket ansvar hubben är beredd att ta för den

lagrade informationens korrekthet respektive vilket behov aktörerna har av att hålla egna lager för kontroll.

Därmed anser Energiföretagen Sverige att diskussionen bör nyanseras och beakta vilka olika typer av information som avses, om dessa ska hanteras på samma sätt eller inte, och vilken tidsaspekt som gäller för lagring av de olika typerna av information samt vilket ansvar man kan lägga på hubben. Resultatet kan mycket väl ge vid handen att lagring ska ske på lite olika sätt beroende av hur man kombinerar ovan komponenter.

T.ex. anser Energiföretagen Sverige att hubben ska ansvara för att lagra strukturdata (så länge som lagstiftning anger). Vidare ansvarar elnätsföretagen för insamling och kontroll av mätdata vilket innebär att elnätsföretagen med största sannolikhet känner behov av att hålla egna lager för denna information. Denna kostnad bör reflekteras i intäktsramen. Gällande elhandelsföretagens underlag för kundernas slutfaktura är det i elhandelsföretagens intresse att upprätthålla denna information och därmed bör ansvaret för lagring av denna info (så länge som lagstiftning anger) ligga hos elhandelsföretagen. Slutligen anser vi att även om ansvaret för "långtidslagring" ligger hos annan aktör än hubben kan det finnas behov att i hubben ha information lagrad en kortare period, exempelvis till åtkomst för energitjänsteföretag.

Avtal om elleverans

Enligt Svks rapport bör grundprincipen för leveranspunkter utan avtal vara att denna punkt frånkopplas av elnätsföretaget. Denna princip stöder Energiföretagen Sverige däremot vänder vi oss mot att fastighetsägaren eller i förekommande fall elnätsföretaget automatiskt ska registreras som kund i hubben. Finns inget avtal ska anläggningen frånkopplas och därmed behövs ingen automatisk kund i leveranspunkten.

Hubbens utformning och tidplan

I rapporten uppger SvK att deras arbetsmaterial utgör underlag för Eis kommande författningsändringar men att den faktiska utformningen av hubben kan komma att skilja sig från Eis rapport. Dessutom anges att även om kravspecifikationen grundas på Eis förslag som redovisas i februari 2017, kan förändringar göras efter denna tidpunkt och då får SvK hantera det inom ramen för utvecklingsarbetet. Sammantaget ger detta ett intryck av att SvK anser att regelverket ska anpassas efter Svks arbete samt att man stänger för anpassningar till regelverket efter februari 2017.

Energiföretagen Sverige ser en risk för att om utvecklingsarbetet (inköp tjänstehubb i tidplanen) startar alltför tidigt kommer ändringar i ett senare skede att leda till ökade kostnader. Vi anser att man bör avvakta att slutligt bestämma de tekniska kraven till dess att regelverken är tillräckligt klara. Dock bör tidplanens senare aktiviteter fortsatt innehålla den tidsåtgång som är planerad. Vår erfarenhet är att aktörerna behöver åtminstone 18 månader från det att alla förutsättningar i regelverk och teknisk specifikation är klara för att aktörerna ska hinna anpassa sina system. Detta är inte helt tydligt i tidplanen och därmed anser vi att det finns behov av att förtydliga de olika stegen i tidplanen bl.a genom att beskriva vad som behöver vara uppfyllt för att påbörja nästa steg.

I syfte att införa en så bra marknadsmodell som möjligt för kunder och aktörer anser Energiföretagen Sverige att hubben måste anpassa sig efter regelverket hela vägen fram till

dess att alla föreskrifter är beslutade. Även om detta kan innebära en längre genomförandetid och eventuellt något ökade kostnader är det viktigt att hubben stöder den eftersträvade marknadsmodellen och inte sätter begränsningar för marknadsmodellens utformning, vilket även anges i regeringsuppdraget.

"En tjänstehubb bör utformas så att hubben är ett nav för grundläggande processer och funktioner på elmarknaden och att dessa stöder en elhandlarcentrisk marknadsmodell enligt den modell som föreslås av Energimarknadsinspektionen."

Behov av ytterligare analys

Energiföretagen Sverige har identifierat vissa områden som vi tror är viktiga att ytterligare utreda såsom:

- Utformning av hubbavgift - en rimlig kostnadsfördelning mellan elnätsföretag, elhandelsföretag och energitjänsteföretag bör eftersträvas. För att slippa fördelningsfrågan kan en eventuell lösning vara att lägga kostnaden på stamnätstariffen.
- Utformning av ärendehanteringssystem - för att få en effektiv och spårbar hantering av frågeställningar
- Mätvärdeshantering - sätt att förbättra kvaliteten på mätvärden
- IT-teknisk lösning - eventuell harmonisering med våra nordiska grannländer
- Avbrottsinformation - eventuell hanteringen i hubben
- Fullmakter - vilka ingår i hubbens fullmaktshantering

Stockholm som ovan

Catherine Lillo

Ansvarig slutkundsmarknad